

Kristen Friskole 2010 nr 1

ISSN 1891-3555

Redaksjonen avsluttet 18. mars 2010

Innholdsoversikt:

Leder v/generalsekretæren s. 1

Kurs og konferanser s. 2

Politiske saker s. 3

Høringer s. 5

Pedagogikk s. 5

Organisasjonssaker s. 6

LEDER: Ansettelsesfriheten rokkes!

Av generalsekretær Torgeir Flateby

Stortinget vedtok 9. mars noen endringer i Arbeidsmiljøloven som begrenser muligheten for skolene til å ansette dem man helst ønsker. Komitelederen Gunn Karin Gjuul (AP) sa det slik i debatten: - Det gis ikke lenger anledning til å forskjellsbehandle mer enn det som er ”høyst nødvendig”.

Likestillingsminister Audun Lysbakken (SV) mente at religionsfriheten er en rett bare for det enkelte menneske. Han ønsket med denne loven at kravene til trossamfunn som arbeidsgivere skulle bli strengere.

Debatten i Stortinget ble en konfrontasjon mellom to hovedsyn: Mellom retten til religionsfrihet og mer vern av homofile, eller sagt med andre ord: Mellom at trossamfunn og skoler skal få bestemme selv hvem de vil ansette og at staten skal få bestemme mye mer i disse sakene.

De kristne skolene på alle nivåer vil ha en ansettelsesrett som gir dem rett til å definere både innholdet i og ansettelseskriterier for stillingene, og til å foreta tilsetninger ut fra dette. Det er ikke faglige krav dette handler om, men behov for å definere etikk- og troskriterier, arbeidsoppgaver i tillegg til undervisning eller andre stillingers grunnleggende arbeidsoppgaver. Skolene må kunne definere inn f.eks at en lærer som ikke har kristendomsfag skal kunne be en bønn eller avslutte en samling med Fader Vår, at en matematikklærer også skal ha ansvar for morgensamlinger og at en kjøkkenleder skal ha det samme, at en vaktmester skal kunne ha ansvar for sjelesorg eller at en lærer skal delta i utviklingsarbeidet med skolen som kristen skole og at en inspektør skal kunne lede dette arbeidet. Det handler altså om at andre ansatte enn kristendoms lærerne skal kunne stå for og formidle det skolen står for.

Stortingsvedtaket har lagt betydelige begrensninger i ansettelsesfriheten fordi unntaksretten for trossamfunn er tatt bort. I loven er stillingssøkere eller arbeidstakere i sin alminnelighet, særlig de homofile, dermed gitt flere rettigheter enn den trosbaserte skolen selv. At arbeidsmiljøloven sier at ”forskjellsbehandling som har et saklig formål ikke anses som diskriminering .. etter loven”, er for så vidt greit. Men det står også at forskjellsbehandling som ”er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles” er diskriminering. *Når dette blir stående uten unntaksmulighet blir det en innsnevring i tolkningene fra tidligere.* Da er vi uenige fordi det da menes at skolene ikke kan stille krav til alle dem de ønsker, men bare til noen få av de ansatte. Dette må skolene selv få bestemme, ikke staten!

Den nye loven har også skapt uklarhet. Begrensningene skyldes at religionens betydning søkes bevisst minimalisert eller trengt opp i et bittelite hjørne av livet og at religionsfriheten dermed får liten betydning. Retorikken i dette vil flertallet stå sterkt på, samtidig som man ser at i vårt samfunn kan ikke religionsfriheten fjernes helt. Uklarheten i lovverket skyldes at den rødgrønne regjeringen vil begrense religionens betydning i skolen maksimalt, men de må innrømme at de ikke kan sette religionsfriheten helt til side.

I denne situasjonen er KFFs oppfordring til KFF-skolene klar: Fortsett med den ansettelsespraksisen dere ønsker, men vær nøye med å dokumentere behovet for de krav dere stiller til ansatte. Begrunn og definer stillinger. Slik kan ukklarheten i noen grad overvinnes med saklighetskriterier. Vi må ikke bøye oss for en stat hvis dette bryter med vår samvittighet! Så utfordrer vi skolene til å engasjere seg med styrer, skoleledere, ansatte, elever og foreldre i det mer endelige slag om denne lovgivningen som kommer senere i år. Da skal hele Diskrimineringsloven behandles!

KURS OG KONFERANSER

Nyttige kurs i vinter

I januar arrangerte KFF kurs om å starte ny kristen grunnskole eller videregående skole. Det var ca 15 deltagere på kurset, de representerte skoleplaner på mange stadier i prosessen. Vi håper at alle initiativene fører fram og at det kan bli en oppblomstring av kristne skoler i tiden framover.

Det blir ofte snakket om utfordringer skolene har på det spesialpedagogiske området, og i januar ble det arrangert kurs for spes.ped.administratorer i grunnskolen. Flott undervisning ved Ronny Michelsen og Cecilie Mohn fra St. Paul skole, John-Ingvard Kristiansen fra NLA og Anita B. Hykkerud fra Grunnskolen Oslo Kristne Senter. Deltagerne utvekslet erfaringer som understreket hvor stor forskjell det er mellom kommunene, og både forelesere og andre formidlet råd og tips til bedre samarbeid med både foreldre, PPT og kommuner.

Arbeidsseminaret for lærere i samfunnskunnskap og historie i februar hadde deltagere fra både ungdomstrinn og videregående skole. Lars Gaute Jøssang fra NLA og Harald Bjørnøy fra Danielsen vgs hadde nyttige og utfordrende innledninger og innlegg underveis, og deltagerne arbeidet engasjert med hvordan de kunne integrere kristent livssyn og menneskesyn i undervisningen i disse fagene. Dagen ga mersmak, flere ga uttrykk for ønske om lignende seminarer, både i disse fagene og andre, og gjerne over to dager.

10. mars var det samling for bibelskolene med fokus på overgangen fra privatskolelov til voksenopplæringslov og den nye forskriften som er til høring. Forskriften er stort sett identisk med forskriftene til privatskoleloven, så bortsett fra de få områdene der voksenopplæringsloven gir litt mer frihet enn skolene hadde som 6A-skoler, er det få forandringer. Samlingen ble også brukt til å drøfte KFFs høringsuttalelse.

Lørdag 13. mars arrangerte KFF styreseminar på Øya vgs, spesielt beregnet på skoler i midt-Norge.

Kurs våren 2010

Det er flere kurs som skal gå av stabelen denne våren. Detaljerte programmer med påmeldingsskjemaer ligger på KFFs hjemmeside, under Kurstilbud (<http://www.kff.no/kurstilbud>).

Kurs for servicepersonalet 19. – 20. april i Oslo

Når dette skrives er det ca 60 påmeldte på kurset. Vi oppfordrer særlig grunnskolene og bibelskolene til å vurdere en gang til om de skal sende noen på dette kurset og på den måten understreke at de som ikke underviser også er viktige i forhold til skolens formål og verdier. Påmeldingsfrist for dem som ikke skal ha overnatting er 26. mars. Fristen for påmelding med overnatting er gått ut, men hotellet holder fremdeles av noen få rom til oss. Mange gode fagseminarer, bl.a. ved KNIF, og erfarne kristne skolefolk som Agnar Kvalbein og Lidvard Nygjerde har fellestemaer om motivasjon, kommunikasjon og servicepersonalet som en ressurs i forhold til elevene.

Fagdag for IKT-personale og temadag om personvern 26. – 27. april

Den første av disse to dagene er for IKT-ansvarlige på skolene og vil fungere som et kontaktforum.

Personverndagen har et videre sikte og passer for både IKT-ansatte, lærere og administrasjon ved skolene.

Viktige temaer er forholdet mellom personopplysningsloven og arkivloven, behandling av personopplysninger, oppbevaring og makulering. Det går an å delta på begge temadagene eller bare en av dagene, alt foregår på P-hotels i Oslo.

Regelverkkurs 10. mai

Både ved tilsyn og i søknader om nye godkjenninger er det ofte avvik og merknader i forhold til vedtekter, ordens- og inntaksreglement. Lars Eirik Sandvik har i rådgivningsbesøk, spørsmål og pretilsyn funnet mange feil i de nevnte dokumenter. Derfor er det viktig å sette fokus på dette. Kurset er i Oslo og er for skoleledelse, skolestyre og skoleansvarlige i kirkesamfunn og organisasjoner. En vil også gå gjennom U-dirs rundskriv om inntak som er på trappene.

Kurs neste år

Noen kurs er allerede planlagt. Både nærmere detaljer om disse og opplysninger om andre kurs kommer etter hvert på hjemmesiden.

Allerede søndag 5. september starter vi med **styrekurs** i Oslo. Det er spesielt lagt til rette for adventistkolene, men er åpent for alle. Midt i september blir det kurs i Oslo for **nyansatte** i alle skoler. KFF holdt et slikt kurs for første gang i fjor høst, og det fikk veldig god mottagelse. Vi har vært i kontakt med de kirkesamfunn og organisasjoner som har flest skoler, og ut fra signalene i samtalene vil vi legge opp til et kurs over halvannen dager slik at de kan bruke den siste halve dagen med nyansatte i "sine" skoler. Det vil være et kurs for både lærere og servicepersonale.

Det har vært høring på ny **diskrimineringslov**, og KFF vil ha en konferanse om denne. Konferansen er viktig for å bevisstgjøre flere om hva kristne skoler har å bidra med i samfunnet, og for å forsøke å påvirke politikere. Det er uklart når loven vil bli sendt over til Stortinget, derfor er dato ikke fastsatt.

Oktober er måneden for **skolelederkonferansen**, den blir i år på Gardermoen 25. – 27. Fellesforedragene blir ved Paul Otto Brunstad, som skal snakke om klokt lederskap, og David Smith (se omtale i forrige nummer), som utfordrer oss på hvordan-spørsmålet: How should Christians teach? Det blir også flere spennende valgseminarer, politikerbesøk, seksjonsmøter mm, og et **forkurs for nye skoleledere** på mandagen.

I forkant av skolelederkonferansen, mandagen, skal David Smith ha kurs om **tro/fag-integrering for fremmedspråklærere**. Han er selv tysklærer og har bl.a. skrevet en bok om tro, gjestfrihet og fremmedspråkundervisning. En spennende og utfordrende foreleser.

På nyåret 2011 starter vi et nytt tilbud i **skolelederopplæring** i samarbeid med NLA Høgskolen. Det vil være en halvårsmodul (30 studiepoeng) som for dem som ønsker det også kan være begynnelsen på en mastergrad. Opplegget vil ha fokus på pedagogisk ledelse og være skreddersydd for ledere i kristne skoler. Både rektorer, inspektører og andre som kan tenke seg en lederstilling kan være med. Tilbudet vil gå over tre semestre og ha ca fem samlinger.

POLITISKE SAKER

Graverutvalget og saksgangen om ansettelsesfriheten

Det har i vinter vært mye oppmerksomhet rundt ansettelsesvilkårene i trossamfunn og religiøse institusjoner. Graverutvalget har levert to NOU-er og det er ikke alltid så lett å holde styr på hva som er oppfølgingen av den ene og den andre. Utvalget, som ble nedsatt sommeren 2007, hadde som mandat å utrede en samlet lov mot diskriminering, grunnlovsvern mot diskriminering og ratifisering av tilleggsprotokoll nr. 12 til den europeiske menneskerettskonvensjonen.

En del av mandatet var å vurdere bortfall av unntaket fra diskrimineringsforbudet for religiøse trossamfunn i likestillingsloven § 2 første ledd og arbeidsmiljøloven § 13-3 (3), dette ble gjort i delutredningen NOU 2008: 1 «Kvinner og homofile i trossamfunn. Likestillingslovens og arbeidsmiljølovens unntak fra forbudet mot diskriminering», som ble levert i januar 2008. Etter at denne hadde vært på høring, ble Ot.prp. nr. 79 (2008-2009) lagt fram i april 2009. Denne ble ikke behandlet i vårsesjonen, derfor ble det lagt fram ny proposisjon, Prop. 16 L, i oktober.

Kristne Friskolers Forbund var med på å utarbeide en bred oppfordring til Stortinget om å forbedre lovforslaget. Den ble underskrevet av representanter for Bispemøtet, Kirkerådet, Samarbeidsrådet for Tros- og Livssynssamfunn, Norges Kristne Råd, Islamsk Råd Norge, Norsk Råd for Misjon og Evangelisering og Kristne Friskolers Forbund og overrakt Familie- og Kulturkomiteen i begynnelsen av februar. Stortinget ble oppfordret til å legge til grunn den rett trossamfunn og andre virksomheter med religiøst formål har til selv å definere hvordan stillinger er relatert til virksomhetens formål, og derfor hvilke krav om lojalitet og livsstil som må stilles (se <http://www.kff.no/nyhetsarkiv/artikkel/article/15307>).

Saken kom til Stortinget i mars og førte til vedtak om forandringer i de to lovene i samsvar med innstillingen. Hovedpunktet i forandringene (se <http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/regpubl/prop/2009-2010/prop-16-l-2009-2010/3.html?id=579233>) er bortfallet av retten til forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform ved ansettelse i stillinger knyttet til religiøse trossamfunn. Stortingsdebatten ble opphetet, med steile fronter mellom de rødgrønne og en samlet opposisjon. "Om det er flertallets definisjon av toleranse som skal overføres alle enheter i samfunnet, ja, så blir toleransen totalitær", sa Venstres Trine Skei Grande.

Hovedutredningen, NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern, ble avgitt i juni 2009. Den ble sendt på høring med frist i desember. Det er usikkert om den kommer til Stortinget før eller etter sommeren. Lovforslaget i NOU-en (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dok/nouer/2009/nou-2009-14/27.html?id=569081>) inneholder en generell bestemmelse om unntak for saklig forskjellsbehandling "som er nødvendig for å oppnå et saklig formål og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles". Det er også

en paragraf om innhenting av opplysninger ved ansettelse, der det heter at det er tillatt å innhente opplysninger om ”seksuell orientering, eller hvordan søkerne stiller seg til politiske, religiøse eller kulturelle spørsmål” dersom slike opplysninger ”er begrunnet i stillingens karakter, eller det inngår i formålet for vedkommende virksomhet å fremme bestemte politiske, religiøse eller kulturelle syn, og arbeidstakers stilling vil være av betydning for å gjennomføre formålet.”

Arbeidsmiljøloven foreslås endret tilsvarende, og likestillingsloven foreslås opphevet.

Se også generalsekretærens leder på s. 1

”Helhetlig forvaltning av de private skolene”

Dette er et prosjekt i U-dir, som Friskolenes Kontaktforum ble informert om på møte i U-dir 22. januar. Det innebærer bl.a. utvikling av rutiner, maler og standardbrev, rolleavklaring mellom avdelingene i U-dir, håndtering av lovstridige forhold. Etter overføring av tilsynsoppgaven fra Fylkesmennene til U-dir har de også arbeidet med ansvars- og oppgavefordeling dem imellom. Noe er avklart, bl.a. følgende:

- Oppgaven med godkjenning av lokaler ved oppstart og flytting/ombygging overføres fra Fylkesmannen til U-dir f.o.m. 2010 og gjøres i hovedsak ved dokumentkontroll.
- Godkjenning av lærerkompetanse før oppstart av en ny skole overføres formelt fra Fylkesmannen til U-dir.
- Informasjon om privatskoleforvaltningen på Fylkesmannens og U-dirs nettsider må videreutvikles, sammenstilles og oppdateres.
- Det utarbeides en liste over svar på ”ofte stilte spørsmål” ang. private skoler.
- Publisering av tilsynskalender og tilsynsrapporter på nett.
- Udir skal initiere en årlig samling for de private skolene i hver av de fire regionene.
- Årsregnskap, årsmelding og revisjonsmelding fra private skoler i Norge og utlandet behandles etter 01.06.10 i U-dir. Dette siste punktet har vært på høring og er ikke vedtatt ennå, dermed er det heller ikke kunngjort ny adresse for innsending.

Informasjon fra U-dir

- På samme møte i U-dir ble utfordringer ved å ha barneskoleelever som styrerepresentanter diskutert. I praksis kan elever helt ned til 5. trinn ha oppgaven som elevrådsleder og gjennom den funksjonen representere elevrådet i styret. U-dir presiserte at det ikke nødvendigvis er elevrådslederen som møter i styret, at møteretten skal være reell, og at skolene bør vurdere tidlige møter, eventuelt å legge sakene elevrepresentanten skal delta i tidlig i møtet.
- Lovavdelingen i departementet legger ut lovtolkninger fortløpende. U-dir er kommet et stykke på vei i å gjøre det samme på sin hjemmeside (www.udir.no) for opplæringsloven m/forskrift og vil i 2010 gjøre det samme for privatskoleloven m/forskrift, rundskriv og veiledninger.
- Direktoratet informerte dessuten om at de arbeider med et rundskriv om krav til psykososialt miljø. Dette vil linkes også til private skoler.

Forlenget Kopinor-avtale

Mønsteravtalen som friskoleforbundene har med Kopinor for grunnskoler, videregående skoler og fagskoler, gikk ut ved nyttår. Denne bygget på avtalen mellom Kopinor og KS, og fordi de forlenget sin avtale har friskoleforbundene forlenget sin avtale også. Det betyr at alt fortsetter som før i to år til for disse skoleslagene. Når det gjelder 6A-skolene vil de også i første omgang fortsette under samme avtale. I denne toårsperioden skal det foretas en statistisk utvalgsundersøkelse blant alle skolene, den skal gi grunnlag for reforhandling av avtalen før 2012. Friskolenes Kontaktforum har en representant i utvalget som skal forberede denne undersøkelsen, bl.a. ved å plukke ut skoler som skal delta. Det er rimelig å regne med at minst én KFF-skole blir valgt ut, dvs at de må føre nøyaktig fortegnelse over alt som kopieres i en periode.

Skoleutvidelse på Øvrebo

I forrige nr skrev vi at Seiersborg vgs i Fredrikstad har fått godkjenning for nye utdanningsprogrammer og rett til å utvide med rundt 20 elever. Dette er en av skolene for funksjonshemmede, og det er første gang en slik skole har fått utvide under gjeldende friskolelov. Nå har også en annen av Blå Kors sine skoler, Øvrebo vgs, fått godkjent en utvidelse med 18 elever, til 72. De får også opprette programområdet Vg2 Helsearbeiderfag. Gratulerer!

DELK-skole over til NLM

Sandnes Lutherske Friskole er opprettet av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK). Det er primært menigheten deres i Egersund, der de også har en skole, som har støttet opp om skolen. Å følge opp to skoler, hvorav den ene ligger ganske langt vekk, er hovedgrunnen til at det nå søkes om å overføre eierskapet til Norsk

Luthersk Misjonssamband (NLM). Skolen er en 1-10 skole med ca 100 elever og vil representere en stor økning i grunnskoler for NLM som har én heleid og tre deleide fra før.

U-dir på besøk til Østmarka skole i januar

Utdanningsdirektoratet ønsket å besøke noen friskoler for å se "virkeligheten" ute i sektoren de forvalter. De ville se de alternative skolene Steiner-, Montessori- og en kristen skole. En dag i januar var de på Østmarka skole i Oslo, med tre representanter fra juridisk avdeling. Marion Elisenberg fra Adventistsamfunnet og Torgeir Flateby fra KFF var også med. Rektor Nina Myrdal ledet det hele. Det var klassebesøk i flere fag, Nina hadde et innlegg om adventistskolene og Torgeir et innlegg med en kort norsk friskolehistorie, om norske kristne friskolegrupperinger og hva som særkjenner de kristne skolene. Det ble en åpen, fin samtale i en sammenheng uten det vanlig preget av jus som det ofte blir i møte med utdanningsdirektoratet. "og når dagen var omme var vi alle enige om at vi hadde hatt et fint besøk på Østmarka skole...."

HØRINGER

Sendte uttalelser

Det var mange skolesaker på høring i løpet av vinteren. KFF har sendt uttalelser om følgende:

- Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2010–2011. KFF ser det som positivt at voksenopplæringskolene vil komme inn under de åtte årene det gis støtte til høyere utdanning.
- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning. KFF samarbeidet med NLA om å få inn formuleringer som fokuserte på læreren som oppdrager/verdiforbidler/rollemodell, på dannelse og på det at skolen/læreren skal støtte foreldrene. Inngenting av dette ble tatt inn i den endelige forskriften.
- Endringer i økonomiforskriften til privatskoleloven. Tekniske forandringer med bakgrunn i overføring av myndighet fra fylkesmannen til Utdanningsdirektoratet.
- Forskrift til voksenopplæringsloven. Økonomiforskriften til privatskoleloven er i store trekk videreført. KFF foreslår bl.a. at søknadsfristen for å starte nye skoler eller foreta driftsendringer skal bli kortere.

Høringer nå

Mer foreldresamarbeid

Som en del av innsatsen for å redusere frafallet i videregående skole, foreslår U-dir å forskriftsfeste mer foreldresamarbeid i både offentlige og private skoler. Et av de konkrete forslagene er at det skal være foreldremøte i starten av hvert skoleår til og med vg2, dvs så lenge eleven ikke er myndig. Skolen skal også forpliktes til å gi informasjon til foreldrene like lenge om fravær og manglende karaktergrunnlag. KFF er positiv til dette, men vil påpeke at noen generelle formuleringer, bl.a. forslaget til en generell paragraf om formålet med foreldresamarbeidet, kan leses som en innsnevring av foreldrenes ansvar til bare å være noe de har for å hjelpe skolen. Høringsfristen er 23. april.

Læringsutbyttebeskrivelser for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i vgs

Det arbeides med å få på plass et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk som skal beskrive hvilke kvalifikasjoner som kan oppnås på de forskjellige nivåer i utdanningssystemet slik at det bl.a. er mulig med europeisk sammenligning. Læringsutbyttebeskrivelsene er en del av dette, de beskriver hva som skal være resultatet av læringsprosessene slik det vil stå i læreplaner o.l.

U-dir har laget forslag til slike beskrivelser for yrkesfaglige vgs-programmer. Departementet ber i høringen om vurdering av beskrivelsene og forslag til nye, samt vurdering av nivåplassering for fag- og yrkesutdannelsen. KFFs skoler utfordres til å arbeide med dette sammen med de offentlige skolene i fylket. Høringsfristen er 30. april.

PEDAGOGIKK

Forum for didaktikk i kristent perspektiv

Dette forumet, som NLA tok initiativet til for noen år siden, har hatt konferanser og laget litteratur om det å undervise ut fra en kristen virkelighetsoppfatning og et kristent menneskesyn. Referansegruppen, som består av personer fra NLA, KFF, NKF (Noregs Kristelige Folkehøgskolelag) og representanter fra noen av de store skoleeierne, hadde møte i januar. Der ble bl.a. forumets videre utvikling drøftet, og det ble bestemt at det i løpet av året skal tas kontakt med flere av de grupperinger som står bak kristne skoler for å drøfte planer for kristen skole-utvikling. Ellers på sakskartet sto bl.a. muligheten for mer formalisert lærerutdanning for kristne skoler, lederopplæring, rekruttering av personale.

Europeiske samlinger for kristne lærere

Vi skrev i forrige nummer om EurECA (European Educators' Christian Association), et tverrkirkelig, evangelikalt nettverk for kristne lærere i Europa, startet for ca 20 år siden. Nettverkets viktigste arbeid er de årlige konferansene der kristne fra hele Europa møtes for fellesskap, oppmuntring, læring, utveksling av erfaringer mm. I 2010 holdes konferansen i Tyskland, rett sør for Erfurt og Weimar, 13.-16. mai (Kristi Himmelfarts-helgen). Det er mange spennende seminarer på programmet, bl.a. ett ved Signe Sandsmark fra KFF. Les mer på www.eureca-online.org, under Nyheter.

Vi er også blitt gjort oppmerksom på at det finnes et annet europeisk forum for kristne lærere, SIESC (Secrétariat International des Enseignants Secondaires Catholiques). Det ble startet i 1954 og er i utgangspunktet katolsk, men har i følge dem selv utviklet seg til et møtested for kristne lærere fra alle konfesjoner og alle slags skoler. Konferansen i år skal være i Romania 25.-30. juli, se www.siesc.eu.

Bøker for ansatte i kristne skoler

Det skrives mye god pedagogisk litteratur, også fra et kristent perspektiv. På KFFs hjemmeside blir det nå lagt ut en liten bokomtale hver måned. Det er både norske og utenlandske bøker, gamle og nye, lettleste og litt tyngre. De ligger under Ledertips, men er ikke forbeholdt skoleledere. Ta en titt og se om du ikke finner noe for deg. Har du lest en relevant bok – del med oss! Send en epost til KFF med forslag om bøker vi bør omtale, gjerne inkludert en begrunnelse.

ORGANISASJONSSAKER

Rekrutteringstiltak

Både i Forum for didaktikk i kristent perspektiv og i KFF har det i senere tid vært fokusert på hva som kan gjøres for å styrke rekrutteringen til stillinger i skolene. Noen skoler har mange søkere til de fleste stillinger, men mange strever med å få tak i personer som både er faglig kvalifisert og som vil være med og formidle det skolen står for. KFF har skrevet til kirkesamfunn og organisasjoner som står bak skolene og oppfordret dem til å skrive om dette i bladene sine, både for å høyne bevisstheten generelt og for å utfordre enkeltpersoner.

Et annet tiltak er å invitere til samling for personer som lurer på om de skal søke stilling i en kristen skole. Danielsen skoler har gjort det før og gjør det i år igjen – onsdag 21. april kl 19.30, på videregående. KFF inviterer til Ryenberget skole onsdag 14. april kl 18.30. Seniorrådgiver Signe Sandsmark fra KFF deltar begge steder. Vi ber dere om å gjøre disse samlingene kjent.

Spre informasjon om KFFs nye nettsider!

Vi minner om at KFF i løpet av vinteren har fått sving på to nye nettsider. På www.jobbikristenskole.no lyses nå jevnlig ut nye stillinger i medlemsskolene våre. Skolene er flinke til å sende inn annonser, så det er ikke lenge før vi kan si at alle ledige stillinger i KFFs skoler finnes der. Annonsene bør inneholde lenke til skolens nettside. Enten i annonsen eller lett tilgjengelig på nettsiden bør alle nødvendige opplysninger finnes, inkludert krav og forventninger i forhold til skolens basis og formål.

Den andre siden, www.kristneskoler.no, har det allerede vært nyttig å kunne henvise til noen ganger når det er spørsmål om oversikt over skoler. I tillegg til oversiktene har siden en artikkel om hvorfor det drives kristne skoler.

Viktig MVA-møte

Oslo Katolske Bispedømme (OKB) og Kristne Friskolers Forbund (KFF) arrangerte 11. mars et internt ressursmøte sammen. Temaet var merverdiavgiftsrefusjon i friskolers investeringer i bygg som leies av nærstående eier. (NB! Dette handlet altså ikke om bygg hvor skolene selv eier byggene og hvor reglene er klarere.) Til stede var flere revisorer og advokater, representanter fra OKB og deres skoler, fra KFFs styre, og skolebygereiere.

KFF har forsøkt å informere om ordningen med MVA-refusjon som ble innført i parallellskolene i 2004. Også skoler der menigheter, organisasjoner e.a. nærstående eier lokalene har vært omtalt, og det ligger informasjon på KFFs nettside om dette. I den senere tid har det kommet opp noen store saker, bl.a. i OKB hvor vi snakker om refusjoner i størrelsesorden 10-20 millioner på enkeltbygg. I denne situasjon var det ønskelig å sikre det juridiske, inkludert det revisjons- og regnskapsmessige, i flere sider ved dette. Også økt oppmerksomhet mot misbruk av MVA-kompensasjon og at Skattedirektoratet nylig har opprettet en egen enhet for å ha ansvar for slike spørsmål, innebærer at de formelle kravene rundt friskolenes forhold burde vurderes grundigere.

Størrelsen på beløpene er en konkret sak, men viktigere er hvilke typer vedlikehold som kan tas fra skolens side i et bygg som en nærstående eier. Her ble en rekke tilfeller drøftet og noen konklusjoner ble trukket i møtet:

- Privat skoledrift i grunnskoler og videregående skoler er udiskutabelt innenfor retten til full kompensasjon for all MVA knyttet til skolevirksomheten.
- I forhold til MVA gjøres ikke forskjell på et løpende vedlikehold eller mer omfattende investeringer eller påkostninger – i den utstrekning dette er klart relatert til og nødvendig for gjennomføring av tilskuddsberettiget undervisning.
- I forholdet til rett til MVA-kompensasjon vil de springende spørsmål være om byggets eier blir begunstiget ved at friskolen investerer i anlegget. Det avgjørende vil være om anskaffelsen reelt har skjedd til bruk for skolen og ikke på grunn av øvrige interesser for utleier.
- I forholdet til privatskoleloven vil spørsmålet være om skolens samlede anleggskostnader til skolebygget, husleie pluss investerings- og driftskostnader ligger innenfor en akseptabel ramme (maks markedspris).

De formelle forhold som må ivaretas er for det første at enhver faktura som skal utløse MVA-kompensasjon må være stilet direkte til skolen. Deretter stilles det krav til leiekontraktens utforming, hvor særlig fire forhold må avklares:

- Leiegrunnlaget må utgjøre en rimelig kapitalavkastning for huseier.
- Restverdien av investeringer må tilbakeføres skolen ved opphør av leieforholdet før investeringen er nedskrevet etter ordinære regler.
- Varigheten av leieforholdet som skolen inngår bør stå i samsvar med investeringsforpliktelsen. En leieperiode på inntil 30 år kan være aktuell ved stort vedlikehold.
- Skolen som foretar investeringene bør utarbeide et notat som beskriver fakta rundt investeringene, begrunnelsen for disse og de økonomiske konsekvenser. Dette blir dokumentasjon på det man har gjort og hvorfor. Det er viktig at dette er grundig og saklig utformet!

De første tilsynene under U-dir

Fra begynnelsen av dette skoleåret overtok U-dir ansvaret for tilsyn med privatskolene fra Fylkesmannen. De foretok fem stedlige og fem skriftlige tilsyn i høst, bare ett av disse (skriftlig) var hos en KFF-skole, nemlig Tomasskolen i Trondheim. Temaer for tilsynene var styrets sammensetning, ansvar og oppgaver, krav til skoleanlegg, styrets ansvar for å ha et forsvarlig system, inntaksreglement og ordensreglement. I januar fikk seks skoler skriftlig tilsyn, tre av disse var KFF-skoler (Østmarka skole, Grunnskolen Oslo Kristne Senter og Lørenskog Friskole). Temaene er stort sett de samme som i høst. Det nye er at det knyttes intervju med rektor og styreleder til skriftlig tilsyn.

Kristen Friskole og KFF ønsker alle sine lesere en flott påske, med avkobling og tilkobling.

